

actus pot eē meritori⁹ ⁊ tñ virginatē vouē
tib⁹ dānabilis reddi⁹ ppter obligatiōē eo
rū ad maius bonū.

Ad tertiu⁹ sic proce

ditur. **V**idē q nō sit licitū in bellis vti insi
dijs. **D**e. n. **D**eut. 10. **I**uste qd iustu est exeq
ris. s; insidie cū sint fraudes qdā vident ad i
iusticiā ptinere. q nō ē utendū insidijs etiam
in bellis iustis. **I**nsidie ⁊ fraudes fidelit
tati vident oppōi sicut ⁊ mendacia. s; qd ad
oēs fidē debem⁹ seruare. nulli hōi est mētiē
dū: ut p; **A**ugl. in li. 3 mendacium. cum g si
des hosti seruāda sit ut **A**ug. diē ad **B**oni
faciū. vidē q nō sit hōi insidijs vtedū
Matth. 7. **Q**ue vult ut faciāt vob
homies et vos facite illis. et h ē obseruādū
ad oēs p;ios. iimici aut sūt p;imi. cū g nul
lus sibi velit insidias ul fraudes pari. vidē q
nullus ex insidijs debeat gerere bella. **S**ed
5 ē qd **A**ug. diē i li. q. **C**ū iustuz bellū susci
pitur vtrū aperte pugnet aliqs an ex insidijs
nihil ad iusticiā icēst. et h pbat auctoritate
dñi q madauit **J**osue ut insidias poneret ba
bitatoribus ciuitatis **D**ay: ut habet **J**osue
8. **R** dō q insidie ordinant ad fallenduz
hostes. **D**upliciē at aliqs pot falli ex facto ul
dicto alius. **U**no ex eo qd ei dō falsuz nel n
fuaē pmissū et istud sp ē illicitū. et h mō n
lus o; hostes fallere. sūt. n. qdā iura belloz
⁊ federa etiā iter ipsos hostes fuāda: ut **A**m
bro. diē i li. de officijs. **A**lio mō aliqs pot fal
li ex dicto nel facto nro: qz ei ppositū aut in
tellectū nō apimus. **H** aut sp facere nō tene
mur: qz etiā i doctria sacra multa sūt occul
tanda maxime insidelib⁹ ne irrideāt: s; illud
Matth. 7. **N**olite scñ dare canib⁹. vñ mul
to magis ea q ad ipugnādū iimicos param⁹
sūt eis occultanda. vñ inf cetera documēta
rei militaris: h pcpue ponit de occultādis
silijs ne ad hostes pueniāt: ut p; i li. **S**trago
matū francoz. ⁊ talis occultatio ptiet ad rō
tionē insidiay qbus licitū ē vti i bellis iustis.
nec pprie huiusmōi insidie vocant fraudes.
nec iusticie repugnant: nec ordinate volun
tati. esset. n. iordinate voluntas si aliqs vellz
nihil sibi ab alijs occultari. **E**t per h p; rñsio
ad obiecta.

Ad quartum sic pro

cedit. **V**idē q i dieb⁹ festis nō liceat bella

re. **F**esta. n. sūt ordinata ad vacandū vni⁹.
vnde intelligū p obseruationē sabbati: q p
cipit **Exo. 20. S**abbatū. n. iterpetrat reges.
s; bella maximā igetudinē hñt. q nullo mō
ē i diebus festis pugnādū. **P**. **Ysa. 58.** rep
hendūtur qdā q i dieb⁹ ieiunij repeunt de
bita ⁊ cōmittūt lites pugno pcutiētes. q ml
to min⁹ i dieb⁹ festis licitū est bellare. **P**.
Nihil ē iordinate agendū ad vitādū icōmo
dū tpale. s; bellare i die festo h vidē eē fm
se ordinatū. q p nulla necessitate tpalis. icō
modi vitandi o; aliquis i die festo bellare.
S; 5 ē qd p **M**achab. 2. **C**ogitauerunt
laudabilē iudei dicētes. **D**is hō gcūq; vene
rit ad nos in bello i die sabbatorum: pugne
mus aduersus eū. **R** dicendū q obfriuatio
festoz nō ipedit ea q ordinant ad hois salu
tē etiā corpale. vñ dñs arguit iudeos dicens
Joh. 7. **M**ibi idignamī q; torū hoīem sal
uiz feci i sabbato. **E**t inde est q medici licite
pnt medicari hoies i die festo. multo at ma
gis ē cōsuāda salus reipublice p quā ipediūt
occisiones plurimoz ⁊ innumera mala et tpa
lia et spūalia: q; salus corpāl vni⁹ hois. et iō
p tuitiōe reipublice fidelū licitū ē iusta bel
la exercere i dieb⁹ festis. si nō h necessitas ex
poscat. h. n. eēt tēptare deū sigs imminente ta
li necessitate vellz a bello abstinere. s; neces
sitate cessāte nō ē licitū bellare i diebz festis
ppf rōnes iductas. **E**t p h p; rñsio ad oba.

Deinde rñside

Randū ē de rixa. **E**t circa h
querū duo. p vtrū rixa sit
pctm. 2. vtz sit filia ire.

Primum sic proce

ditur. **V**idē q rixa nō sp sit peccatū. **R**ixa
n. vñ eē cōtentio qdā. dicit. n. **I**sidorus in li.
ethimologiaz: q rixosus ē a ritu canino dic
tus. sp. n. ad dīcēdū parat⁹ ē. et iurgio dele
ctat et puocat cōtēdētē. s; cōtētō nō sp ē pctm
q neq; rixa. **P**. **Gen. 26.** **O**f. q; serui **J**acob
fo derūt aliū puteū et p illo q; rixati sunt.
s; nō ē credēdū q familia **Y**saac rixaret pu
blice eo nō dīcētē si h eēt peccatū. q rixa nō
ē peccatū. **P**. **R**ixa vñ eē qdā ptiēlar bel
lū. s; bellū nō sp ē peccatū. q rixa nō semper ē
pctm. **S**; 5 est q ad **S**al. 5. rixe ponūt i
ter opa carnis. q agūt fgnū dei nō cōsequēt
q rixe nō solū sūt pctā. s; etiā sē pctā mortalia

Rixā dicēdū q̄ sicut contentio iporat quā
dam dictionē h̄bor. ita etiā rixa importat
quādā dictionē i facti. vñ sup illud Gal. 5.
rixā: dicit glo. q̄ rixā sūt qñ ex ira inuicem se
pcuriūt. r iō rixā videt eē q̄ddam priuatum
bellū qd̄ iter priuatas p̄ōas agit nō ex aliq̄
publica auctoritate. s̄ magis ex iordiatā vo
luntate. r iō rixā semp iporat pctm̄. r in eo
qd̄ ḡ alterū iuadit iuste ē pctm̄ mortale. in
ferre. n. nocuentū p̄rio etiāz ope manuali
non ē absq̄ mortali pctō. in eo at̄ q̄ se defen
dit p̄r eē sine pctō. r qñz cū pctō veniali. r
qñz cū pctō mortali fm̄ diuersū motuz ani
mi ei⁹ r diuersū modū se defendendi. naz si
solo aīo repellendi iūriā illatā r cum debi
ta moderatiōe se defendat nō ē pctm̄. nec p̄
prie p̄r dici rixā ex p̄re ei⁹. Si h̄o cū aīo vñ
dicte uel ody uel cū excessu debite modera
tiōis se defēdat sp̄ ē pctm̄. s̄ veniale qd̄ qñ
aligs leuis mor⁹ ody uel vindicte se imiscet
uel cū nō multuz excedat moderatā defēsiō
nē. mortale at̄ qñ infirmato aīo i ipugnantē
iurgit ad eū occidendū uel eū graui ledē
dū. **A**d primū ḡ dicendum q̄ rixā nō sim
pliciter nomiāt cōtentionē. s̄ tria i premissis
v̄bis f̄sidozi ponit q̄ inordinationē rixē de
clarāt. p̄ qd̄ q̄ p̄mptitudinē h̄z animi ad
tendēdū: quod s̄gt cū dicit: sp̄ ad r̄tradice
duz paratos. s. siue ali⁹ bene siue male dicat
aut faciat. 2. q̄ in ipsa dictione delectat.
vñ seq̄. r i iurgio delectat. 3. q̄ ipse alios p̄
uocat ad dictiones. vñ sequit. r puocat cō
tendētē. **A**d secunduz dicendū q̄ ibi nō in
telligit q̄ sui Ysaac sint rixati. s̄ q̄ icole t̄re
rixati sūt eos. vnde illi peccauerūt. nō aut̄
serui Ysaac q̄ calūniā patiebant. **A**d t̄riū
dicendū q̄ ad h̄ q̄ iustū sit bellū regri⁹ q̄ si
at auctoritate publice p̄tatis sicut s̄ dictuz
ē. rixā aut̄ sit ex priuato affectu ire ul̄ ody. si
n. m̄ster p̄ncipis aut iudicis publica p̄tate
aligs iuadat q̄ se defendāt. nō dicit̄ ipi rixā
ri. s̄ illi q̄ publice p̄tati resistunt. r sic illi q̄ i
uadunt nō rixant neq̄ peccāt. s̄ illi q̄ se ior
dinate defendūt.

Ad secunduz sic p̄ro

cedit. **V**idet q̄ rixā nō sit filia ire. **D**r. n. Ja
co. 4. **U**nde bella r lites i vob: nōne ex ocu
scentys q̄ militāt in mēbris v̄ris. s̄ ira nō p̄
tinet ad occupabile. ḡ rixā nō ē filia ire sed
magi occupic. **P**. p̄v. 28. d̄r. **Q**ui se iactat

r dilatat: iurgia cōcitāt. s̄ idē videt eē rixā
qd̄ iurgū. ḡ videt q̄ rixā sit filia supbie uel i
anis glorie ad quā p̄riet se iactare r dilatat.

P. p̄v. 18. d̄r. **L**abia stulti imiscēt se rixis
s̄ stulticia differt ab ira. nō. n. opponit man
suetudini. s̄ magi sapie ul̄ prudētie. ḡ rixā n̄
ē filia ire. **P**. p̄v. 2. d̄r. **Q**ui diuz suscitāt rixā
sed odium oritur ex inuidia: ut **H**reg⁹ dicit. 31.
morat. ḡ rixā nō ē filia ire s̄ inuidie. **P**. p̄v.
17. d̄r. **Q**ui meditat̄ discordias semiat rixas
s̄ discordia ē filia ianis glorie: ut s̄ dictuz ē
ḡ rixā. **S**z ē qd̄ **H**reg⁹ dicit. 31. morat. q̄
ex ira orit̄ rixā. r p̄v. 15. r 2. d̄r. **U**ir iracū⁹
puocat rixas. **R**. d̄r. q̄ sicut dictum ē. ri
xā iporat quādā dictionē vsq̄ ad facta p̄
uenientē dū vnus alter ledere molit̄. dupli
cī aut̄ vñ aliū ledere itēdit. **U**no mō qñ in
tendens absolute malū ipsi⁹. r talis lesio p̄ri
net ad odiū. cui⁹ itētiō ē ad ledēdū iūmicuz
uel i manifesto uel i occulto. **A**lio mō aliqs
intēdit aliū ledere eo sciēte r repugnāte qd̄
iporat noie rixē. r h̄ p̄rie p̄tinet ad irāz q̄
ē appetit⁹ vindicte. nō. n. sufficit irato q̄ late
ter noceat ei⁹ quē irascit̄. s̄ v̄t q̄ ipse sc̄ri
at r q̄ v̄ volūtate suā aliqd̄ patiat̄ i vidictā
ei⁹ qd̄ fecit: ut p̄z p̄ ea q̄ dicta sūt de passiōe
ire. r iō rixā p̄rie orit̄ ex ira. **A**d primuz
ḡ d̄r q̄ sicut s̄ dictuz ē: oēs passiōes irasci
bilis ex passiōibus occupabilis oriūtur. r
fm̄ h̄ illud qd̄ p̄rie oritur ex ira. oritur etiāz
ex occupatiōe sic ex p̄ma radice. **A**d sc̄dm
d̄r q̄ iactatio r dilatio sui q̄ fit p̄ superbi
am uel ianem gloriā: nō directe cōcitāt iur
giū aut rixā s̄ occasionalit̄ i q̄trum. s. ex hoc
cōcitatur ira dū aliqs sibi ad iūriā reputat
qd̄ alter ei se p̄ferat. r sic ex ira sequūtur iur
gia r rixē. **A**d t̄rtiū d̄r q̄ ira sicut s̄ dictuz
est: ipedit iudiciū rōnis. vnde h̄z similitudinem
cū stulticia. r ex h̄ seq̄ q̄ habeāt eōz effec
tum. ex defectu. n. rōnis r̄tingit q̄ aliqs ior
dinate aliū ledere molitur. **A**d q̄rtū d̄r q̄
rixā r si qñq̄ ex odio oriatur. nō tñ ē p̄pri⁹
effectū⁹ ody: q̄ p̄ter itentionē odiētis ē q̄
rixose r manifeste iūmicū ledat. qñq̄. n. etiā
occulte ledere q̄rit. s̄ qñ videt se p̄ualere. cū
rixā r iurgio lesionē itēdit. s̄ rixose aliq̄
ledere ē p̄pri⁹ effect⁹ ire: rōne iā dicta. **A**d
quintuz d̄r q̄ ex rixis seq̄tur odiū r discor
dia i cordib⁹ rixatiū. r iō ille q̄ meditat̄. i.
ḡ itēdit iter aliqs seminare discordias. p̄ri
rat q̄ ad iūicēz rixentur: sicut qd̄libet pctm̄

pōt ipoztare actū alterius pcti ordinando il lum i suū finē. s3 ex B nō seqt q rixa sit filia inanis glorie pprie r directe.

Deinde vide

Drandū ē dō seditioe q oppo nit paci. Et circa B qrunf duo. p vtz sit spāle pctm̄. 2° vtz sit mortale pctm̄.

Ad primuz sic proce

ditur. Videf q seditio non fit spāle pctm̄ ab alyis distinctū. Quia ut Iudoz dīc i li° etbi mologiarū. seditioe ē q diffensionē aiorū facit r discordias gignit. s3 ex B q alyis ali qd pctm̄ pcurat nō peccat alio pcti genē ni si illo q pcurat. ḡ videf q seditio n̄ fit spāle pctm̄ a discordia distinctū. **S**editio di uisionē quādā ipoztat. s3 nomē etiā scismat sumit a scissura ut s̄ dictū ē. ḡ pctm̄ seditio nis nō v̄ esse distinctū a pctō scismat. **S**editio spāle pctm̄ ab alyis distinctū uel ē vitii capitale. aut ex aliq vitio capitali orit̄. s3 se ditio neq̄ cōputat̄ inter vitia capitalia neq̄ iter vitia q̄ ex capitalib⁹ orit̄: ut p3 i 2i° mo ral. vbi vtraq̄ vitia numerat̄. ḡ seditio nō ē spāle pctm̄ ab alyis distinctū. **S**3 ē q. 2. ad Cor. 12°. seditioes ab alyis pctis distignū tur. **R**⁹ dicendum q seditio ē qddam spe ciale pctm̄ qd q̄stuz ad aliqd̄ ouenit cū bel lo r rixa. q̄stū at̄ ad aliqd̄ differt ab eis. cōue nit qdē cū eis i B q ipoztat quādā d̄dictio nē. differt autē ab eis i duob⁹. p̄ qdē qz bellū r rixa ipoztat̄ mutuā ipugnatōez in actu. s3 seditio pōt dici siue fiat huiusmōi ipugatio i actu. siue sit pparatio ad talē ipugnationez vnde glo. 2. ad Cor. 12°. dicit q seditioes sūt tumultus ad pugā. cuz. s. aliq se pparāt r i tendūt pugnare. 2° differunt: qz bellū ppe ē d̄ extraneos r hostes quasi multitudinis ad mltitudinē. rixa autē ē vnus ad vnū: ul pau corum ad paucos. seditio at̄ proprie ē iter p tes vni⁹ multitudinis in se dissentietes. pu ta cū vna ps ciuitatis excitat̄ i tumultū d̄ ali am. r iō qz seditio h3 spāle bonū cui opponi tur. s. vnitatē r pacē mltitudis. iō ē spāle pec catū. **A**d primū ḡ dō q seditiosus d̄r qui seditioe excitat. r qz seditio quādaz discor dia ipoztat. iō seditiosus ē q discordiā facit. nō quācumq̄ sed iter pres alicuius multitu dinis. pctm̄ autē seditiois nō solū ē i eo qui

discordiā semiat. s3 etiā in eis q iordiate ad iuicē dissentiūt. **A**d secūdū dō q seditio differt a scismate i duob⁹. p̄ quidē qz scisma oppōit spūali vnitati multitudinis. s. vnitati ecclesiastice. seditio aut̄ opponit̄ tpali uel seculari multitudinis vnitati: puta ciuitatis uel regni. 2° qz scisma nō ipoztat aliquaz pre parationez ad pugā corpālē. s3 solū ipoztat diffensionē spūalē. seditio at̄ ipoztat ppara tionem ad pugā corpālē. **A**d tertium di cendū q seditio sicut r scisma sub discordiā t̄tinet̄. vtrūq̄. n. ē discordiā qdā nō vni⁹ ad vnū. sed ptiū multitudis ad iuicē.

Ad secunduz sic pro

cedit̄. Videf q seditio nō sp̄ sit pctm̄ morta le. Seditio. n. ipoztat tumultū ad pugā ut p3 p glo. s̄ i ductā. s3 pugna n̄ sp̄ ē pctm̄ mor tale. s3 qnq̄ ē iusta r licita: ut s̄ habitū est. ḡ multo magi seditio pōt eē sine pctō morta li. **S**editio ē discordiā qdā ut dictum ē. s3 discordiā pōt eē sine pctō mortali. r qnq̄ etiā sine oī pctō. ḡ etiā seditio. **L**audat̄ q multitudinē a prāte tyrānica liberāt. s3 B nō de facili pōt fieri sine aliq̄ diffensionē mul tudinis. dū vna ps multitudinis nitit̄ reti nere tyrannū: alia hō nitit̄ eum abycē. ḡ se ditio pōt fieri sine pctō. **S**3 ē q ap̄ls. 2. ad Cor. 12°. phibet seditioes inter alia que sūt pctā mortalia. ḡ seditio ē pctm̄ mortale. **R**⁹ dō q sicut dictū ē. seditio oppōit̄ vni tati multitudinis. i. ppli ciuitatis uel regni. dīc at̄ Aug⁹ 2i° de ciui. dei q populū def mināt sapientes nō oēm cetum multitudis s3 cetuz iuris cōsensu r vtilitatis cōis sociatuz vnde manifestū ē vnitatē cui oppōit̄ seditio eē vnitatē iuris r cōis vtilitatis. manifestū ē ḡ q seditio opponit̄ r iusticie r cōi bono. r iō ex suo genē ē pctm̄ mortale. r tāto ḡuius quāto bonū cōe qd̄ ipugnat̄ p seditioe ē mai⁹ qz bonū puatū qd̄ ipugnat̄ p rixaz. pec catū aut̄ seditiois p̄ qdē r pncipalit̄ p̄tinet ad eos q seditioez pcurāt q̄ ḡuissime peccāt. 2° at̄ ad eos q eos sequūtur pturbātes bonū cōe. illi hō q bonū cōe defendūt eis resisten tes nō sūt dicēdi seditiosi: sicut nec illi qui se defēdūt dicūt̄ rixosi ut s̄ dictuz ē. **A**d pri mū ḡ dicendū q pugna q̄ ē licita fit p cōi vtilitate aliq̄z sicut s̄ dictū ē. s3 seditio fit d̄ cōe bonū multitudis. vñ sp̄ ē pctm̄ mortale. **A**d secūdū dicenduz q discordiā ab eo q